

05/2022

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia

Tiivistelmä

Noora Järnefelt, Aart-Jan Riekhoff,
Mikko Laaksonen, Jyri Liukko

Työnantajien mielikuvat yli 55-vuotiaista työntekijöistä, tuki työurien jatkumiselle ja esteet palkkaamiselle

Vuonna 2021 Suomessa oli työvoimassa lähes kolmesataatuhatta yli 55-vuotiasta enemmän kuin 20 vuotta aikaisemmin, yhteensä noin kuusisataatuhatta henkilöä. Tässä tutkimuksessa tarkastellaan, millaisia työntekijöitä yli 55-vuotiaat ovat työnantajien mielestä, millaisin toimenpitein työnantajat tukevat työurien jatkumista vanhuuseläkeikään asti ja millaisia mahdollisia esteitä työnantajat näkevät yli 55-vuotiaan palkkaamiselle. Tutkimuksen aineistona on yksityisen ja julkisen sektorin työnantajille suunnattu kyselytutkimus, joka kerättiin vuonna 2021. Tutkimukseen vastasi 1693 työnantajaa ja vastausaste oli 68 prosenttia.

Työnantajien käsityksiä siitä, millaisia yli 55-vuotiaat ovat työntekijöinä, tutkittiin kymmenenosaisella kysymyssarjalla, jossa työnantajat arvioivat, ovatko yli 55-vuotiaat eri ominaisuuksien suhteen samanlaisia, parempia vai heikompia kuin työntekijät keskimäärin. Kysytyistä ominaisuuksista neljän kohdalla selvästi yli 90 prosenttia työnantajista arvioi, että yli 55-vuotiaat ovat samanlaisia tai parempia kuin työntekijät keskimäärin. Nämä ominaisuudet olivat itsenäisyys ja oma-aloitteisuus työtehtävissä, luotettavuus, kyky ratkaista ongelmia sekä tiedot ja taidot. Vähintään 50 prosenttia työnantajista oli näiden ominaisuuksien kohdalla sitä mieltä, että

yli 55-vuotiaat työntekijät ovat parempia kuin työntekijät keskimäärin. Lähes yhtä hyvän arvion työnantajat antoivat yli 55-vuotiaille työntekijöille yhteistyö- ja vuorovaikutustaidoissa, työmotivaatiossa ja johtamis- ja esimiestäidoissa.

Tutkimuskirjallisuudessa vastaavissa työnantajille suunnatuissa kyselyissä on saatu tulokseksi, että työnantajilla olisi kielteisesti painottunut käsitys yli 55-vuotiaista työntekijöinä etenkin sellaisissa ominaisuuksissa kuten halukkuus ja kyky oppia uutta tai sopeutua muutoksiin tai fyysinen ja henkinen suorituskyky. Tässä tutkimuksessa enemmän kuin puolet työnantajista katsoi, että yli 55-vuotiaiden terveys ja toimintakyky, valmius oppia uusia asioita ja kyky sopeutua muutoksiin oli samanlainen tai parempi kuin työntekijöillä keskimäärin. Yhdenmukaisesti aikaisemman tutkimuksen kanssa yli 55-vuotiaiden saama arvio työnantajilta oli näissä ominaisuuksissa kuitenkin heikompi kuin muissa ominaisuuksissa. Noin 40 prosenttia työnantajista katsoi, että yli 55-vuotiaiden valmius oppia uusia asioita ja kyky sopeutua muutoksiin on ainakin hieman heikompa kuin keskimäärin. Terveysten ja toimintakyvyn kohdalla näin ajatteli 27 prosenttia vastaajista.

Työnantajien suhtautumista työurien jatkamista tukeviin toimenpiteisiin mitattiin kahdeksanosaisella kysymyssarjalla, jonka kysymykset esitettiin väittämien muodossa. Yli 80 prosenttia työnantajista sanoi kiinnittävänsä huomiota työntekijöiden ammattitaidon kehittämiseen ja tarjoavansa kiinnostavia ja haastavia työtehtäviä kokeneille työntekijöilleen. Yhtä moni työnantaja oli myös valmis muokkaamaan työaikoja tai työjärjestelyjä työntekijän iän tai terveyden vuoksi. Noin puolet työnantajista oli ainakin jossain määrin valmis työntekijän sijoittamiseen toisiin työtehtäviin. Tulokset työnantajien valmiudesta työuria tukeviin toimenpiteisiin vastasivat aikaisempia tutkimuksia, joiden mukaan työnantajat käyttävät työurien tukemisessa usein varsin laajaa kirjoa erilaisia toimenpiteitä.

Kolmantena osa-alueena tarkasteltiin työnantajien käsityksiä erilaisista palkkaamiseen liittyvistä riskeistä kysymällä sitä, missä määrin he kokivat näiden riskien olevan esteenä yli 55-vuotiaan palkkaamiselle. Hieman vajaa puolet työnantajista piti sairauspoissaolojen riskiä tai työkyvyttömyyseläkkeen kustannusten riskiä ainakin jossain määrin esteenä palkkaamiselle. Selvästi suurempi osa työnantajista katsoi, että riski muista terveyden ja toimintakyvyn ongelmista on este yli 55-vuotiaan palkkaamiselle. Kysytyistä riskeistä tätä pidettiin yleisimmin esteenä palkkaamiselle: 64 prosenttia työnantajista piti tätä riskiä vähintään jossain määrin esteenä. Lähes yhtä suurena palkkaamisen esteenä työnantajat pitivät riskiä vanhentuneista tiedoista ja taidoista. Se oli ainakin jossain määrin palkkaamisen este noin 60 prosentille työnantajista. Noin puolet työnantajista piti palkkaamisen esteenä liian korkeaa palkkatasoa tai alhaisen tuottavuuden riskiä. Sen sijaan jäljellä olevan työuran lyhyys oli ongelma vain 30 prosentille työnantajista.

Mielikuva yli 55-vuotiaista työntekijöinä oli myönteisempi sellaisilla työnantajilla, joiden mukaan toimipaikan työtehtävissä voi hyvin jatkaa 65-vuotiaaksi, joiden toimipaikalla tuetaan työssä jatkamista vanhuuseläkeikään tai jotka vastasivat voivansa palkata yli 55-vuotiaan henkilön. Lisäksi työnantajat, joiden mukaan toimipaikan työtehtävissä voi jatkaa 65-vuotiaaksi ja jotka ovat kiinnostuneita

palkkaamaan yli 55-vuotiaan tai jo eläkkeellä olevan työntekijän, olivat muita useammin valmiimpia erilaisiin toimenpiteisiin työntekijöidensä työurien tukemiseksi ja pitivät muita harvemmin erilaisia riskejä esteenä yli 55-vuotiaan palkkaamiselle.

Tulosten perusteella työnantajien suhtautuminen näyttäisi tarjoavan mahdollisuuksia työurien pitenemiselle ja yli 55-vuotiaiden työssäkäynnin lisääntymiselle edelleen. Samalla on merkillepantavaa, että työnantajan näkökulmasta yli 55-vuotiaan palkkaamiseen liittyy riskejä, jotka ovat jossain määrin esteenä palkkaamiselle.

Työnantajien mielikuvat yli 55-vuotiaista työntekijöistä, tuki työurien jatkumiselle ja esteet palkkaamiselle

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 05/2022

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-691-350-9>

www.julkari.fi > [Eläketurvakeskus](#) > [Julkaisut](#)

ISBN 978-951-691-350-9 (PDF)

ISSN 1798-7482 (verkkojulkaisu)

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS
Puhelin 029 41120
Faksi 09 148 1172

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN
Telefon 029 41120
Fax 09 148 1172

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 Eläketurvakeskus
Finland
Phone +358 29 41120
Fax +358 9 148 1172

www.etk.fi
> julkaisut